

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 13Csp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122473036
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Lacová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:6122473036.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné, sudkyňou: JUDr. Lucia Lacová, v spore žalobcu: W. I., Y.X., so sídlom Q. Č.. XXX/A, XXX XX W. - A. P., IČO: XXXXXXXX, zastúpený advokátom zapísaným v SAK pod č. 5473: JUDr. Oskar Chnápko, so sídlom Komenského č. 3, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej: B. Š.Á., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom F. Č.. XXXX/XX, XXX XX M., v konaní o zaplatenie 532,37 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 419,94 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne:

zo sumy 78,03 Eur odo dňa 19.03.2020 do zaplatenia,
zo sumy 78,92 Eur odo dňa 21.04.2020 do zaplatenia,
zo sumy 56,99 Eur odo dňa 19.05.2020 do zaplatenia,
zo sumy 41,00 Eur odo dňa 19.06.2020 do zaplatenia,
zo sumy 41,00 Eur odo dňa 21.07.2020 do zaplatenia,
zo sumy 18,00 Eur odo dňa 19.08.2020 do zaplatenia,
zo sumy 106,00 Eur odo dňa 19.03.2021 do zaplatenia,
všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

III. Súd žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej v rozsahu 57,76 % s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdneho úradníka.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 19.11.2022 bol Okresnému súdu Banská Bystrica doručený návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní o zaplatenie pohľadávky vo výške 532,37 Eur s prísl., ktorým sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia tak, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 438,84 Eur, zmluvnú pokutu vo výške 93,53 Eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 78,03 Eur odo dňa 19.03.2020 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 97,82 Eur odo dňa 21.04.2020 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 56,99 Eur odo dňa 19.05.2020 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 41,00 Eur odo dňa 19.06.2020 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 41,00 Eur odo dňa 21.07.2020 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 18,00 Eur odo dňa 19.08.2020 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy 106,00 Eur odo dňa 19.03.2021 do zaplatenia a povinnosťou nahradiť žalobcovi trovy konania za zaplatený súdny poplatok a za trovy právneho zastúpenia vo výške 179,32 Eur. Uplatnený nárok odôvodnil nasledovne tým, že dňa 08.07.2022 došlo k postúpeniu pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo spoločnosti X. S., a. s., so sídlom W. XX, XXX XX W., IČO: XX XXX XXX, zapísaná v OR OS Bratislava

I, oddiel: Sa, vložka č.: XXXX/B na žalobcu. V prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok je žalovaný uvedený pod referenčným číslom XXXXXXXXXXXX. Uvedenú skutočnosť zároveň X. S. oznámil v súlade s § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka žalovanému. Medzi X. S., a.s., a žalovaným bola uzavretá Zmluva o poskytovaní verejných služieb v znení Dodatku v prípade, ak bol uzavretý. Na základe tejto Zmluvy bol žalovanému aktivovaný program služieb. Uzavretím zmluvy sa žalovaný zaviazal, že bude riadne a včas platiť cenu služieb podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou, Všeobecnými podmienkami, platným Cenníkom a dodatkami. X. S., a.s., podľa uzavretej Zmluvy poskytoval žalovanému služby, ktoré vyúčtoval nasledovnými faktúrami: faktúra zo dňa 01.03.2020 uvedená pod VS XXXXXXXXXXXX vo výške 78,03 Eur s lehotou splatnosti 18.03.2020, faktúra zo dňa 01.04.2020 uvedená pod VS XXXXXXXXXXXX vo výške 97,82 Eur s lehotou splatnosti 20.04.2020, faktúra zo dňa 01.05.2020 uvedená pod VS XXXXXXXXXXXX vo výške 56,99 Eur s lehotou splatnosti 18.05.2020, faktúra zo dňa 01.06.2020 uvedená pod VS XXXXXXXXXXXX vo výške 41,00 Eur s lehotou splatnosti 18.06.2020, faktúra zo dňa 01.07.2020 uvedená pod VS XXXXXXXXXXXX vo výške 41,00 Eur s lehotou splatnosti 20.07.2020, faktúra zo dňa 01.08.2020 uvedená pod VS XXXXXXXXXXXX vo výške 18,00 Eur s lehotou splatnosti 18.08.2020, faktúra zo dňa 01.03.2021 uvedená pod VS XXXXXXXXXXXX vo výške 106,00 Eur s lehotou splatnosti 18.03.2021. Žalovaná si neplnila svoje zmluvne dohodnuté záväzky tým, že neuhradila X. S., a.s., vystavené faktúry, pričom X. S., a.s., ju upomienkami opakovane vyzval k úhrade týchto dlžných faktúr. K ich úhrade doposiaľ nedošlo. Žalobcovi vznikla voči žalovanej nezaplatením faktúr pohľadávka, ktorú žalovaná napriek upomienkam ku dňu podania žaloby neuhradila. Žalovaná je s úhradou faktúr v omeškaní. Žalobca si preto uplatňuje zákonný úrok z omeškania z dlžnej sumy, a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti vystavených faktúr v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a v zmysle ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 57/1995 Z. z. Žalobca si zároveň uplatňuje nárok na úhradu zmluvnej pokuty dohodnutej v súlade s § 544 Občianskeho zákonníka v písomnej forme, jasne a zrozumiteľne, pri splnení všetkých formálnych podmienok, pričom uviedol, že sa nejedná o zakázané zabezpečenie záväzku, vo vzťahu k spotrebiteľovi neexistuje žiadna povinnosť zdržať sa používania zabezpečenia záväzku zmluvnou pokutou pre prípad porušenia povinnosti. Sankcia nie je neprimerane vysoká vo vzťahu k nárokom zo záväzku, ktorého splnenie ním bolo zabezpečené a maximálna výška dohodnutej zmluvnej pokuty zodpovedá zľave na poskytnuté služby resp. poskytnuté elektronické zariadenie. Rozsah sankcie bol dohodnutý pomerným denným znižovaním zmluvnej pokuty s poukazom na rozsah nesplnených záväzkov a povinností v prípade nedodržania záväzku, riadnych úhrad cien a nedodržania záväzku zotrvania v zmluvnom vzťahu po dobu viazanosti. Zmluvná pokuta zodpovedala výhode poskytnutej zľavy, a teda sa nejedná o neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53, ods. 4 písm. k) resp. písm. s) Občianskeho zákonníka.

2. Okresný súd Banská Bystrica vydal v upomínacom konaní dňa 02.12.2022 Platobný rozkaz pod sp. zn. 36Up/1591/2022, ktorý sa žalovanej nepodarilo doručiť do vlastných rúk. O tejto skutočnosti Okresný súd Banská Bystrica upovedomil žalobcu a zároveň ho vyzval, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP). Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP a dňa 10.02.2023 bola predmetná vec postúpená tunajšiemu súdu.

3. Žalovaná sa k podanej žalobe a jej prílohám, ktoré mu boli doručené dňa 28.02.2023 zverejnením na úradnej tabuli tunajšieho súdu a na webovej stránke tunajšieho súdu od 13.02.2023 do 28.02.2023, spolu s poučením súdu podľa Civilného sporového poriadku a s Uznesením súdu s výzvou na vyjadrenie zo dňa 13.02.2023, doposiaľ nevyjadřila.

4. Podľa § 290 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „CSP“) spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

Podľa § 297 písm. b) CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

5. V danej veci je predmetom konania zaplataenie sumy 532,37 Eur s príslušenstvom zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadrila a nepoprela skutkové tvrdenia tam uvedené, teda platí fikcia o ich nespornosti, pričom je rovnako splnená podmienka jednoduchého právneho posúdenia veci, a zároveň hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000,00 Eur, súd preto v zmysle § 297 písm. b) CSP rozhodol bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku v danej veci bolo zverejnené na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu dňa 17.03.2023.

6. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom celého súdneho spisu v danej veci a zistil tento skutkový stav.

7. Dňa 22.01.2020 uzavrel právny predchodca žalobcu, spoločnosť X. S., a.s., so žalovaným Zmluvu o poskytovaní verejných služieb a Zmluvu o predaji zariadenia (ďalej len ako „Zmluva“) (čl. 23-26), na základe ktorej sa zaviazal aktivovať a poskytnúť žalovanej program služieb - Áno L vo vzťahu k SIM karte uvedenej v tabuľke s názvom „SIM karta a koncové zariadenie“ (resp. k inej SIM karte, ktorá ju bude v budúcnosti nahrádzať) a odpredať zariadenie označené v tabuľke č. 2 za kúpnu cenu predstavujúcu rozdiel medzi plnou cenou zariadenia a zľavou uvedenou v tabuľke č. 2 Zmluvy, a zároveň sa žalovaný zaviazal riadne a včas platiť cenu za zriadenie a poskytovanie príslušných služieb podľa zvoleného programu počas obdobia viazanosti 24 mesiacov, zaplatiť akontáciu 19,00 Eur a mesačné splátky v počte 24 vo výške 1,00 Eur za koncové zariadenie. Žalovaná bola ďalej povinná zaplatiť aktivačný poplatok za aktiváciu tejto SIM karty. Ďalšie podmienky tejto Zmluvy boli upravené vo Všeobecných podmienkach pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti X. S., a.s., s odkazom na Cenník pre poskytovanie služieb Podniku a v Osobitných podmienkach pre poskytovanie zvoleného programu, s ktorými sa mala žalovaná ako kupujúca možnosť oboznámiť na webovej stránke právneho predchodcu žalobcu a na jeho predajnom mieste pred podpisom Zmluvy. Súčasťou Zmluvy bol Súhlas so spracúvaním údajov Účastníka na marketingové účely zo dňa 22.01.2020 (čl. 20 druhá strana-21) a Identifikačné údaje Účastníka pri uzatváraní zmluvných dokumentov s právnym predchodcom žalobcu zo dňa 22.01.2020 a fotokópia občianskeho preukazu žalovanej (čl. 26).

8. Právny predchodca žalobcu vystavil žalovanej tieto faktúry:

- za obdobie 01.02.2020 - 29.02.2020 za aktivované a poskytnuté služby, fa č. XXXXXXXXXXXX splatná dňa 18.03.2020 na sumu 108,71 Eur vrátane splátky za zariadenie 1,00 Eur a vrátane upomienky 4,99 Eur (čl. 15 druhá strana-16);
- za obdobie 01.03.2020 - 31.03.2020 za aktivované a poskytnuté služby, fa č. XXXXXXXXXXXX splatná dňa 20.04.2020 na sumu 97,82 Eur vrátane splátky za zariadenie 1,00 Eur a nákladov skorého vymáhania vo výške 18,90 Eur (čl. 9 druhá strana-10);
- za obdobie 01.04.2020 - 30.04.2020 za aktivované a poskytnuté služby, fa č. XXXXXXXXXXXX splatná dňa 18.05.2020 na sumu 56,99 Eur vrátane splátky za zariadenie 1,00 Eur (čl. 10 druhá strana-11);
- za obdobie 01.05.2020 - 31.05.2020 za aktivované a poskytnuté služby, fa č. XXXXXXXXXXXX splatná dňa 18.06.2020 na sumu 41,00 Eur vrátane splátky za zariadenie 1,00 Eur (čl. 11 druhá strana-12);
- za obdobie 01.06.2020 - 30.06.2020 za aktivované a poskytnuté služby, fa č. XXXXXXXXXXXX splatná dňa 20.07.2020 na sumu 41,00 Eur vrátane splátky za zariadenie 1,00 Eur (čl. 13 druhá strana-14);
- za obdobie 01.07.2020 - 30.07.2020 za vyúčtované splátky za zariadenie, fa č. XXXXXXXXXXXX splatná dňa 18.08.2020 na sumu 18,00 Eur (čl. 12 druhá strana-13);
- fa č. XXXXXXXXXXXX splatná dňa 18.03.2021, ktorou bola vyfakturovaná dotácia na koncové zariadenia vo výške 106,00 Eur a zmluvná pokuta vo výške 93,53 Eur (čl. 14 druhá strana-15).

9. Písomnosťou „Upomienka“ zo dňa 28.02.2020 právny predchodca žalobcu upozornil žalovanú, že neuhradila čiastku po lehote splatnosti vo výške 19,32 Eur na základe faktúry č. XXXXXXXXXXXX a požiadal ju o úhradu do 10.03.2020 (čl. 20).

10. Písomnosťou „Odstúpenie od Zmluvy o poskytovaní verejných služieb“ zo dňa 19.03.2021 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že spoločnosť X. S., a.s., odstupuje od zmluvy o poskytovaní verejných služieb s účinnosťou od 29.03.2021 z dôvodu nezaplatenia ceny za poskytnuté služby ani do 45 dní po dni splatnosti (čl. 17-18).

11. Písomnosťou „Upozornenie na jednorazové vyúčtovanie kúpnej ceny KZ“ zo dňa 08.07.2020 právny predchodca žalobcu uplatnil právo požadovať uhradenie kúpnej ceny za koncové zariadenie

jednorazovo z dôvodu omeškania s úhradou jednotlivých splátok, a požiadal žalovanú o úhradu dlžnej sumy za poskytnuté služby v zmysle vystavených faktúr vo výške 323,84 Eur a o úhradu neuhradenej časti kúpnej ceny vo výške 18,00 Eur (čl. 22).

12. Dňa 18.07.2022 písomnosťou „Oznámenie o postúpení pohľadávky podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka“ (čl. 18 druhá strana) právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že spoločnosť X. S., a.s., postúpila pohľadávku voči žalovanej vyúčtovanú vo faktúrach č. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX vo výške 532,37 Eur spolu s príslušenstvom vedené pod referenčným číslom XXXXXXXXXXXX na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.06.2022 uzatvorenej medzi spoločnosťou X. S., a.s., ako postupcom a W. I., a.s., ako postupníkom (čl. 27-35).

13. Výzvou na zaplatenie - predžalobná výzva zo dňa 18.10.2022 (čl. 19) obsahujúcou aj rozpis dlžnej sumy, právny zástupca žalobcu vyzval žalovanú na úhradu peňažnej pohľadávky pôvodného veriteľa - X. S., a.s., v lehote 5 kalendárnych dní odo dňa doručenia tejto výzvy. Výzva bola žalovanej odoslaná dňa 20.10.2022 (čl. 39).

14. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. „Občiansky zákonník“ v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len ako „OZ“), záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 491 ods. 1 OZ, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 588 OZ, z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

Podľa § 43 ods. 12 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, účastník je povinný:

- a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb,
- b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry,
- c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, Zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; 38a) to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 44 ods. 6 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, ak sa účastník, ktorým je fyzická osoba, zaviazal využívať určitú verejnú službu podniku počas určitého minimálneho obdobia, nesmie toto obdobie pri prvom uzavretí zmluvy o poskytovaní danej verejnej služby presiahnuť 24 mesiacov; podnik je zároveň povinný poskytnúť užívateľovi možnosť uzatvoriť zmluvu o poskytovaní verejných služieb, pri ktorej toto obdobie nepresiahne 12 mesiacov. Bez ohľadu na minimálne obdobie platnosti zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podnik je povinný zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb.

Podľa § 44 ods. 11 písm. b) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, podnik môže odstúpiť od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

Podľa § 44 ods. 15 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy, odstúpením od zmluvy o poskytovaní verejných služieb zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane, ak nie je v odstúpení uvedený neskorší deň; po tejto dobe nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.

Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 517 ods. 1, ods. 2 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase vzniku omeškania žalovaného, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

15. Posudzovaný právny vzťah strán sporu je vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne Zmluvou o poskytovaní verejných služieb a Zmluvou o predaji zariadenia zo dňa 22.01.2020, uzavretou podľa zákona o elektronických komunikáciách a Občianskeho zákonníka. Právny predchodca žalobcu - právnická osoba - podnikateľ bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná - fyzická osoba - nepodnikateľ v postavení spotrebiteľa. Uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva a súd ho posudzoval podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitných právnych predpisov - zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona o elektronických komunikáciách, a všeobecného právneho predpisu - Občianskeho zákonníka, účinných v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

Všeobecne známou charakteristikou spotrebiteľskej zmluvy je skutočnosť, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti, a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností, a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Sám žalobca pritom postavenie žalovanej ako spotrebiteľa v tomto konaní ani nespochybňoval.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany - spotrebiteľa.

16. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

Súd má za jednoznačne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou X. S., a.s., a žalovaným bola dňa 22.01.2020 uzatvorená Zmluva o poskytovaní verejných služieb a Zmluvu o predaji zariadenia podľa zákona o elektronických komunikáciách a Občianskeho zákonníka s tým, že ďalšie podmienky Zmluvy boli určené vo Všeobecných podmienkach pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti X. S., a.s. s odkazom na Cenník a na Osobitné podmienky pre poskytovanie zvoleného programu, s ktorými sa mala žalovaná ako kupujúca možnosť oboznámiť na webovej stránke právneho predchodcu žalobcu a na jeho predajnom mieste pred podpisom Zmluvy (ďalej len ako „Zmluva“). Zmluva bola uzatvorená na predtlačenom tlačive s označením „kód tlačiva: 405“, teda obsah Zmluvy bol vopred daný na formulári bez možnosti žalovanej akokoľvek ovplyvniť jej výsledné znenie. Jedným z bodov Zmluvy bolo aj ustanovenie čl. 5 o regresívnej zmluvnej pokute, ktorú bola žalovaná povinná zaplatiť v prípade porušenia záväzku viazanosti uvedenom v čl. 4 Zmluvy.

Rovnako má súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu vystavil žalovanej faktúry č. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX. Celková suma vystavených faktúr predstavuje sumu vo výške 563,05 Eur, pričom samotná vyfakturovaná suma za aktivované a poskytnuté služby v zmysle Zmluvy je 316,64 Eur, suma splátok a dotácie za zariadenie je 129,00 Eur, suma za náklady skorého vymáhania a upomienky je 23,89 Eur a suma zmluvnej pokuty je 93,53 Eur. K postúpeniu tejto pohľadávky na žalobcu došlo na

základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 28.06.2022 medzi žalobcom - spoločnosťou W. I., a.s. ako postupníkom a spoločnosťou X. S., a.s., ako postupcom.

Žalobca si v tomto konaní uplatnil časť istiny na základe vystavených faktúr č. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, čo predstavuje žalovanú sumu 532,37 Eur; spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo súm jednotlivých faktúr odo dňa nasledujúcom po dni ich splatnosti do zaplataenia.

17. Súd žalobe čiastočne vyhovel v časti istiny vo výške 419,94 Eur, keďže právny predchodca žalobcu aktivoval a poskytol žalovanej služby podľa Zmluvy a žalovaná za tieto služby nezaplatila. Povinnosti právneho predchodcu žalobcu poskytovať žalovanej verejné služby - v tomto prípade telekomunikačné služby, zodpovedala povinnosti žalovanej riadne a včas zaplatiť úhradu za poskytnuté služby a splátky za poskytnuté koncové zariadenie. Aktívna legitímácia žalobcu je daná na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.06.2022, ktorou pôvodný veriteľ postúpil pohľadávku tvoriacu predmet tohto súdneho konania na žalobcu. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a výsledky vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplataenie ceny za aktivované a poskytnuté služby spolu vo výške 419,94 Eur (78,03 Eur + 78,92 Eur + 56,99 Eur + 41,00 Eur + 41,00 Eur + 18,00 Eur + 106,00 Eur) je dôvodný, a žalobe v tejto časti vyhovel.

18. Žalovaná neuhradila ani čiastočne žiadnu z vystavených faktúr za aktivované a poskytnuté služby a splátky zariadenia v zmysle Zmluvy, čím sa dostala do omeškania, preto súd priznal žalobcovi aj uplatnený úrok z omeškania vo výške 5% ročne odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti jednotlivých faktúr vystavených na jednotlivé vyššie uvedené sumy, ktoré spolu tvoria priznanú istinu vo výške 419,94 Eur tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

19. Jedným z nárokom v tomto konaní, ktorý si žalobca uplatnil, je nárok na zaplataenie sumy 23,89 Eur uplatnenej vo faktúrach č. XXXXXXXXXXXX Y. Č.. XXXXXXXXXXXX (4,99 Eur upomienka + 18,90 Eur náklady skorého vymáhania). Upomienky ako i náklady vymáhania predmetnej pohľadávky žalobca bližšie nešpecifikoval, súd nemal za preukázané na základe akého dojednania si žalobca tieto náklady uplatňuje. Žalobca pritom svoje právo v danej veci odvíja od Zmluvy, ktorá patrí k spotrebiteľským zmluvám v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Navyše podmienky často ani nie sú individuálne dojednané v zmluve, ale v osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré sú predtlačené a ktorých obsah spotrebiteľ ovplyvniť vôbec nemohol. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah.

Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto zmluvnej podmienky. Zmluvné dojednanie týkajúce sa poplatkov a nákladov vymáhania, ak sa toto nachádza v Obchodných podmienkach, resp. Cenníku, keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že predložené Zmluvy, resp. ich Dodatky takéto dojednanie neobsahujú, považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd má teda za to, že žalobca ako dodávateľ so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, ak poplatky a náklady vymáhania sú súčasťou formulárových všeobecných podmienok, resp. Cenníka. Zmluvné podmienky oprávňujúce žalobcu požadovať (a žalovaného v pozícii spotrebiteľa platiť) rôzne poplatky, sú neprijateľnými, keď poplatku nezodpovedá žiadne skutočné reálne protiplnenie dodávateľa a takýto poplatok slúži len dodávateľovi (výhradne jeho záujmom a účtovným účelom). Súd má za to, že žalobca nepreukázal individuálne dojednanie týchto poplatkov a taktiež žalobca nepreukázal, že by týmto poplatkom zodpovedalo nejaké reálne protiplnenie, preto má zato, že spôsobujú hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Ďalej sa tunajší súd v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou Krajského súdu v Prešove, ktorý vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2Co/133/2016 zo dňa 24.05.2017 vo vzťahu k poplatkom a upomienkam uviedol, že upomienka, nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mala povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Zmyslom upomienok je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si (dodatočne) splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškani. Ich účelom by nemalo byť získavanie majetkového prospechu vo forme akejsi „finančnej sankcie“ voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorý

by prinášal majetkový prospech dodávateľovi. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

Preto čo sa týka poplatkov za upomienky a náklady skorého vymáhania uplatnených v tomto konaní zo strany žalobcu, na tento niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie, úroky z omeškania a trovy právneho zastúpenia s tým spojené, ako vyplýva z výzvy zo dňa 18.10.2022 (čl. 19).

Z predložených dôkazov zároveň súd nemal za preukázané, že v čase vystavenia faktúr s týmito upomienkami a nákladmi skorého vymáhania predmetnej pohľadávky malo dôjsť k zaslaniu upomienok, resp. k vymáhaniu pohľadávky. Obsahom spisu je písomnosť označená ako „Upomienka“ zo dňa 28.02.2020 (čl. 20), avšak žalobca nepredložil žiadny dôkaz o tom, že mala byť žalovanej skutočne odoslaná (napr. podací hárok, a pod.). Súd uzavrel, že žalobca nepreukázal existenciu žiadnych skutočne vynaložených nákladov, pretože do skončenia dokazovania nepredložil súdu dôkazy preukazujúce jeho tvrdenie o zaslanej upomienke a vynaložených nákladov skorého vymáhania predmetnej pohľadávky.

V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. V civilnom sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s nespĺnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a medzi povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Dôkazné bremeno ako procesný inštitút v sporovom občianskom súdnom konaní spočíva v zodpovednosti strany za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nespĺnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tvrdí. Ak neboli preukázané tvrdenia strany, tento dôkazné bremeno neunesol, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jeho neprospech.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd žalobu zamietol v časti o zaplatenie sumy 23,89 Eur (4,99 Eur upomienka + 18,90 Eur náklady skorého vymáhania), keďže žalobca nepreukázal, na základe akého zmluvného dojednanie si ich uplatnil, zároveň nepreukázal jeho individuálne dojednanie, a ani nepreukázal prípadne zaslanie upomienok žalovanej, či vynaložené náklady vymáhania do skončenia dokazovania, pričom v čase ich uplatnenia v predmetnej faktúre ešte ani nemohol vedieť, či k takémuto vymáhaniu vôbec dôjde.

20. Ďalším z nárokov v tomto konaní, ktorý si žalobca uplatnil, je nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 93,53 Eur, ktorú žalovanej vyfakturoval faktúrou č. XXXXXXXXXX zo dňa 01.03.2021 a splatnej dňa 18.03.2021. Dojednanie nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty bol v Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 22.01.2020 uvedený v bode č. 5 ako dôsledok porušenia „Záväzku viazanosti“ uvedeného v bode č. 4, v ktorom bol v znení: Účastník sa zaväzuje, že po dobu viazanosti, ktorej dĺžka je špecifikovaná v tabuľke č. 1 a plynie odo dňa uzavretia tejto zmluvy - 24 mesiacov, vrátane je predĺženia bude vo vzťahu k SIM karte využívať služby podniku podľa Zmluvy, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu využívania služby podniku pred uplynutím doby viazanosti, a bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby. Porušením záväzku viazanosti preto je: a) ukončenie využívania služieb Podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku ukončenia Zmluvy pred uplynutím doby viazanosti; b) ukončenie využívania služieb Podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku prenosu telefónneho čísla uvedeného v tejto Zmluve k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií pred uplynutím doby viazanosti; c) nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníkom počas doby viazanosti do 45 dní po splatnosti, v dôsledku ktorého dôjde k prerušeniu poskytovania služieb podľa všeobecných podmienok.

Bod č. 5 Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 22.01.2020, obsahuje „Zmluvnú pokutu“ pre prípad porušenia záväzku viazanosti účastníka = žalovanej, na základe ktorého vznikne Podniku nárok

na zaplataenie zmluvnej pokuty, pričom vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná nasledovne: vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = (základ zmluvnej pokuty/celkový počet dní viazanosti) x počet dní zostávajúcich do konca doby viazanosti; a splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou bude zmluvná pokuta účastníkovi vyúčtovaná.

Súd poukazuje, že fakturovaním zmluvnej pokuty zásadne nárok na jej zaplataenie nevzniká. Faktúra je účtovným dokladom, ktorým nemožno založiť hmotné právo. Zmluvnú pokutu nemožno považovať ani za nárok podľa § 43 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách.

Zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradzovaciú. Sankčný charakter zmluvnej pokuty znamená najmä, že postihuje toho účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť nepriaznivým následkom, a to v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Občiansky zákonník neobsahuje úpravu o výške zmluvnej pokuty a ani o spôsobe jej určenia. Výška zmluvnej pokuty ale musí spĺňať kritérium primeranosti.

Nárok na zmluvnú pokutu môže vzniknúť len za základe jej platného dojednania a následného porušenia zmluvnej povinnosti. Zmluvné strany si teda môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dohodnúť zmluvnú pokutu. Strana, ktorá zmluvnú pokutu požaduje, však musí v právnom úkone, ktorým túto zmluvnú pokutu žiada, uviesť jasne, určito a zrozumiteľne, za ktoré konkrétne porušenie zmluvných povinností si zmluvnú pokutu uplatňuje a určito, zrozumiteľne a jasne uviesť spôsob jej prípadného vyčíslenia. Zároveň, ak sa jedná o zmluvný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, žalobca musí preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute nie je neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jej záväzku. Súd nespochybňuje význam zmluvnej pokuty ako takej, avšak ak ide o vzťah, resp. spor zo spotrebiteľskej zmluvy, musí ísť o také dojednanie zmluvnej pokuty, ktoré obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy, a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (uznesenie Ústavného súdu SR z 24.02.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

21. Súd prvej inštancie ustálil, že dojednanie o zmluvnej pokute medzi stranami sporu v znení uvedenom v bode č. 4 a č. 5 Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 22.01.2020, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom, a to v neprospech spotrebiteľa - žalovanej, a teda ide o neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 OZ. Predmetné dojednanie obmedzuje žalovanú na jej právach, ktoré jej vyplývajú priamo zo zákona o elektronických komunikáciách. Nárok na zmluvnú pokutu okrem prípadu porušenia povinností na strane účastníka - žalovanej tým, že nezaplatí ceny za poskytnuté služby počas doby viazanosti do 45 dní po splatnosti, je dojednaný aj pre prípad ukončenia využívania služieb podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku ukončenia zmluvy pred uplynutím doby viazanosti, ako aj pre prípad ukončenia využívania služieb podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku prenosu telefónneho čísla k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií, čím zo strany žalobcu dochádza k značnému zásahu do práv žalovaného, keďže uplatnenie jeho zákonných práv je sankcionované zo strany žalobcu zmluvnou pokutou.

Súd súčasne poukazuje aj na možnú neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky, ktorá bola viackrát judikovaná (Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 29. júna 2011 sp. zn. 2Co/137/2010, Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 20. septembra 2011 sp. zn. 6Co 113/2010, Rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo 16. augusta 2010 sp. zn. 17C/112/2010, ale aj priamo vo vzťahu k právnomu predchodcovi žalobcu rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C/204/2012 zo dňa 01.07.2013, ktorým súd vo výroku rozhodnutia určil, že zmluvná podmienka dojednaná medzi dodávateľom S.-P. X., a.s., resp. X. S., a.s., je neplatná).

22. Zároveň súd ustálil, že dojednanie o zmluvnej pokute je v prípade Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 22.01.2020 na predtlačenej tlačive s označením „kód tlačiva: 405“, a teda ide o formulárový typ zmluvy vyhotovený právny predchodcom žalobcu. Preto súd konštatuje, že žalovaná bola pri uzatváraní tejto Zmluvy bez možnosti akokoľvek ovplyvniť jej výsledné znenie, a keďže mala

záujem o aktiváciu a poskytované služby, musela prijať aj ostatné podmienky zmluvného vzťahu určené dodávateľom - právnym predchodcom žalobcu, vrátane ustanovení o zmluvnej pokute. Teda v tomto konkrétnom prípade žalovaná nemohla podstatným spôsobom obsah zmluvy pred jej uzavretím ovplyvniť, v postavení spotrebiteľa si zmluvnú pokutu osobitne nevyjedнала, a vzhľadom na splnutie ustanovení o zmluvnej pokute s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy mohla zmluvu len ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam tam uvedenými. Takéto ustanovenia o zmluvnej pokute preto nie je možné považovať za individuálne dojednané v súlade § 53 ods. 1, 2 OZ, pričom žalobca nepreukázal opak, teda že k individuálnemu dojednaniu pred uzatvorením Zmluvy v rámci jednaní so žalovanou došlo a žalovaná mala možnosť ovplyvniť ich obsah, vrátane a najmä obsah dojednania o zmluvnej pokute v súlade s § 53 ods. 3 OZ.

Súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 7Co/36/2015, cit.: „V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.“

23. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Podmienku otázky značnej nerovnováhy je nutné posudzovať komplexne v súvislosti so všetkými ustanoveniami spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní tohto konkrétneho prípadu dospel súd k presvedčeniu, že pri porovnaní výhod, ktoré žalovaný získal a dojednania zmluvnej pokuty v zmysle Zmluvy, existuje značná nerovnováha na strane a v neprospech spotrebiteľa, pričom umožňuje žalobcovi vymáhať zmluvnú pokutu pri porušení prakticky akejkoľvek povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy bez ohľadu na jej dopad na vzájomné vzťahy účastníkov.

Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; členské štáty zabezpečia aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Jednou z týchto podmienok je aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa, a s účinnosťou od 01. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka, a to zákonom č. 568/2007 Z.z.

Dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci denné klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplatením ceny sa rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1,- euro. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby však výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Okrem toho výška zmluvnej pokuty sa znižuje iba do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia ceny za poskytnuté služby. Prerúšením poskytovania služieb k zániku zmluvného vzťahu nedochádza. Nemožno preto vylúčiť následne uhradenie dlžného záväzku zo strany spotrebiteľa a opätovné obnovenie poskytovania služieb. Súd poukazuje, že právny predchodca žalobcu od Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 22.01.2020 odstúpil písomnosťou zo dňa 19.03.2021, a to s účinnosťou od 29.03.2021 (čl. 17-18). Faktúra č. XXXXXXXXXXXX so zmluvnou pokutou však bola vystavená dňa 01.03.2021 - teda v čase trvania zmluvného vzťahu, kedy eventuálne mohlo dôjsť k úhrade omeškaných faktúr zo strany žalovanej a obnoveniu poskytovania služieb. Táto okolnosť majúca podstatný vplyv na výšku zmluvnej pokuty však právnym predchodcom žalobcu zohľadnená nebola. Zmluvná pokuta tak, ako bola dojednaná v predmetnej zmluve teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie

zmluvnej pokuty vo výške dosahujúcej výšku samotnej pohľadávky, resp. prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb.

Dojednanie zmluvnej pokuty nezohľadňujúce výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku a viažuce sa iba na moment prerušenia poskytovania služieb bez zohľadnenia prípadnej možnosti ich obnovenia predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprimeranej výške.

Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov súd dojednanie o zmluvnej pokute v Zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 22.01.2020 považoval za neplatné s poukazom na ustanovenia § 39 a § 40 OZ a žalobu v časti žalobcom uplatnenej zmluvnej pokuty zamietol.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 78,88 %, žalovaná v rozsahu 21,12 %, preto súd o trovách konania rozhodol v súlade § 255 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 57,76 % s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdneho úradníka.

Poučenie:

Podľa § 355 ods. 1 CSP je proti tomuto rozsudku prípustné podať odvolanie.

Podľa § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje - teda prostredníctvom Okresného súdu Humenné na Krajský súd v Prešove. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 362 ods. 2 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená v stanovenej lehote po nadobudnutí jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.